

Sieć Obywatelska Watchdog Polska
ul. Ursynowska 22/2
02-605 Warszawa

1/SO/SOWP/2017/BWSO

Prokuratura Rejonowa
Warszawa Śródmieście Północ
ul. Wiślicka 6
02-114 Warszawa

ZAWIADOMIENIE

O POPEŁNIENIU PRZESTĘPSTWA

na podstawie art. 304 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555 ze zm.) stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska zawiadamia o możliwości popełnienia przez:

— Marka Kuchcińskiego, Marszałka Sejmu RP

przestępstwa **nieudostępnienia informacji publicznej wbrew ciążącemu obowiązkowi**, stypizowanego w art. 23 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 2058 ze zm., dalej jako: „UDIP”), w związku z naruszeniem art. 61 ust. 2 Konstytucji RP.

UZASADNIENIE

I. Opis stanu faktycznego.

18 grudnia 2016 r. Stowarzyszenie zwróciło się do Marszałka Sejmu RP z czterema wnioskami o udostępnienie informacji publicznej:

1.

Stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska wnosi o udostępnienie:

- 1) nagrań ze wszystkich kamer, znajdujących się w Sali Plenarnej Sejmu - chodzi o nagrania z posiedzenia Sejmu z 16 grudnia 2016 r.,*
- 2) nagrań ze wszystkich kamer, znajdujących się w Sali Kolumnowej - chodzi o nagrania z posiedzenia Sejmu z 16 grudnia 2016 r.,*
- 3) listę obecności posłów podczas posiedzenia Sejmu RP, odbywającego się w Sali Kolumnowej 16 grudnia 2016 r.*

Stowarzyszenie wnosi o zamieszczenie tych nagrań na płycie CD/DVD i przesłanie nośnika na adres podany w stopce.

2.

Stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska wnosi o udostępnienie:

*nagrań ze wszystkich kamer, rejestrujących otoczenie budynków Sejmu RP - chodzi o nagrania z 16, 17 i 18 grudnia 2016 r.,
Stowarzyszenie wnosi o zamieszczenie tych nagrań na płycie CD/DVD i przesłanie nośnika na adres podany w stopce.*

3.

Stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska wnosi o udostępnienie:

1) informacji o tym, kto podjął w dniach 16-18 grudnia 2016 r. decyzję o zakazie wstępu przedstawicieli i przedstawicielek mediów do budynków Sejmu RP i Senatu RP - jeżeli ta decyzja ma formę dokumentu, wnosimy także o jego udostępnienie,

2) skanu projektu regulacji prawnych, odnoszących się do zmian organizacji pracy mediów w Sejmie RP,

3) informacji o tym, czy były zamawiane opinie prawne (ekspertyzy prawne) dotyczące obecności przedstawicieli i przedstawicielek mediów w budynkach polskiego parlamentu. Jeśli tak, to wnosimy także o udostępnienie skanów tych dokumentów.

Stowarzyszenie wnosi o udostępnienie tych informacji w drodze elektronicznej, na niniejszy adres e-mail.

4.

Stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska wnosi o udostępnienie:

informacji o wszystkich rozkazach/poleceniach, wydanych przez Marszałka Sejmu RP lub Komendanta Straży Marszałkowskiej w dniach 16-18 grudnia 2016 r. Jeśli te rozkazy/polecenia mają formę dokumentów - wnosimy o udostępnienie ich skanów.

informacji o tym, czy został wydany rozkaz (polecenie, itd.) uniemożliwienia wstępu do sali kolumnowej sejmu RP przedstawicielom i przedstawicielkom mediów? Jeśli ten rozkaz/polecenie ma formę dokumentu, wnosimy o udostępnienie jego skanu,

informacji o tym, czy został wydany rozkaz (polecenie, itd.) uniemożliwienia wstępu do sali kolumnowej sejmu RP posłankom i posłom opozycji? Jeśli ten rozkaz/polecenie ma formę dokumentu, wnosimy o udostępnienie jego skanu,

czy osoby wchodzące 16 grudnia 2016 r. na posiedzenie odbywające się w sali kolumnowej były legitymowane przez Straż Marszałkowską?

Stowarzyszenie wnosi o udostępnienie tych informacji w drodze elektronicznej, na niniejszy adres e-mail.

Dowód: wydruki wniosków.

30 grudnia 2016 r. w imieniu Marszałka Sejmu RP odpowiedzi udzieliła Sylwia Gołaszewska wskazując, iż trzy wnioski nie zostaną wykonane w terminie określonym w art. 13 ust. 1 UDIP. Nadto zostało wskazane, iż ewentualne udzielenie wnioskowanych informacji nastąpi „najszybciej, jak to tylko możliwe, nie później niż do dnia 18 lutego 2017 r. (odpowiedź pocztą elektroniczną została doręczona o godz. 10:39).

Dowód: wydruki odpowiedzi.

30 grudnia 2016 r. o godz. 16:17 na stronach Sejmu RP pojawił się komunikat, iż nagranie (którego dotyczył

nasz wniosek) nie zostanie udostępnione, ponieważ może być wyłącznie przekazane organom wymiaru sprawiedliwości ze względu na procedury bezpieczeństwa i ochrony kompleksu.

W odpowiedzi na pytania związane z materiałami wideo z kontynuowanego w Sali Kolumnowej 33. posiedzenia Sejmu, Biuro Prasowe informuje, że w sali tej są zainstalowane dwie kamery (w kulistych obudowach) rejestrujące obrady. Transmisje realizowane są za pomocą jednej z kamer, a obraz emitowany jest jednocześnie tym nagraniem, które podlega archiwizacji i dokumentuje przebieg prac w Sali Kolumnowej. Materiał wideo jest dostępny na głównej witrynie internetowej Sejmu. Biuro Prasowe Kancelarii Sejmu informuje także, że w Sali Kolumnowej znajduje się również trzecia kamera - bezpieczeństwa, administrowana przez Straż Marszałkowską. Nagranie wykonane z tej kamery zostało zabezpieczone i pozostaje w dyspozycji Straży Marszałkowskiej. Należy zaznaczyć, że ten materiał wideo, ze względu na procedury bezpieczeństwa i ochrony kompleksu sejmowego, może zostać przekazany wyłącznie organom wymiaru sprawiedliwości na ich wniosek.

Dowód: wydruk komunikatu¹.

II.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 zdanie 1 Konstytucji RP obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. Zgodnie zaś z art. 61 ust. 2 Konstytucji RP, prawo do uzyskiwania informacji obejmuje wstęp na posiedzenia kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów, z możliwością rejestracji dźwięku lub obrazu.

Bezsprzecznie każde nagranie sporządzone w ramach działania Sejmu RP, a w szczególności dotyczące przebiegu obrad stanowi informację publiczną. Wskazać należy w tym względzie, iż sam Marszałek Sejmu RP nie kwestionuje charakteru wnioskowanych informacji.

Równocześnie należy wskazać, że próba odłożenia w czasie udostępnienia wnioskowanych informacji naszym zdaniem związana jest z aktualną sytuacją polityczną. Udostępnienie wnioskowanych nagrań, informacji pozwoliłoby na rzetelną dyskusję o tym co wydarzyło się w Sejmie RP. Nadto każdy mógłby ocenić jak prowadzona byłaby akcja zabezpieczającą najbliższe otoczenie Sejmu RP.

Jednocześnie w związku z obradami z 33. Posiedzenia Sejmu RP w Sali Kolumnowej doszło do sytuacji naruszenie art. 61 ust. 2 Konstytucji RP w ten sposób, że przedstawiciele mediów nie byli wpuszczeni do Sali Kolumnowej. Tym samym wiedza o tym kto i dlaczego podjął taką decyzję ma fundamentalne znaczenie dla jawności obrad Sejmu RP. Naszym zdaniem ujawnienie tych informacji będzie miało znaczenie dla karnej oceny tego działania w kontekście naruszenie fundamentalnego uprawnienia do obserwowania i nagrywania przebiegu posiedzeń kolegialnych organów władzy publicznej.

Nadto jeden z wniosków nie został wykonany i nie została przesłana żadna informacja.

Należy z podkreślić, że prawo do informacji publicznej jest prawem człowieka. co podkreśla orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W sprawach: *TASZ przeciwko Węgrom*², *Młodzieżowa Inicjatywa na Rzecz Praw Człowieka przeciwko Serbii*³, *Österreichische Vereinigung zur Erhaltung, Stärkung und*

¹ <http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/komunikat.xsp?documentId=256539F24B417953C125809900540A6D>

² Polskie tłumaczenie wyroku:

http://informacjapubliczna.org.pl/7,107,przelomowy_wyrok_europejskiego_trybunalu_praw_czlowieka.html

³ Wyrok, wraz z polską wersją językową, jest dostępny w bazie HUDOC pod adresem: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-152998>

*Schaffung eines wirtschaftlich gesunden land- und forstwirtschaftlichen Grundbesitzes przeciwko Austrii*⁴. ETPC wskazuje, że prawo do informacji publicznej jest fundamentem demokratycznego państwa prawa. Dodatkowo ETPC wskazuje, że organizacje pozarządowe pełnią wielokrotnie rolę prasy – a z tego też wynika konieczność ochrony prawa do informacji (publicznej) organizacjom pozarządowym. W wyroku ETPC w sprawie *TASZ przeciwko Węgrom* wskazano jasno, że „Funkcją prasy jest, między innymi, tworzenie forów pod debatę publiczną. Jednakże, realizacja tej funkcji nie jest ograniczona tylko do mediów czy też profesjonalnych dziennikarzy. W obecnej sprawie, przygotowanie forum debaty publicznej było prowadzone przez organizację pozarządową”.

Aby możliwe było tworzenie przez społeczeństwo podstaw do debaty publicznej, informacja musi być przekazywana bez zbędnej zwłoki, a przedłużanie terminu do załatwienia sprawy musi być stosowane wyjątkowo – jako wyjątek od zasady. W niniejszej sprawie nie można uznać, że tak się stało. Świadomie ograniczono prawo do informacji, co w ocenie Stowarzyszenia ma prowadzić do wyłączenia debaty publicznej.

Z przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej można wyinterpretować zasadę szybkości postępowania w sprawach dotyczących udostępnienia informacji publicznej. Procedura udostępniania informacji publicznej zawiera krótsze terminy niż te, które przyjęto w ogólnym postępowaniu administracyjnym (zgodnie z art. 13 ust. 1 UDIP informację publiczną udostępnia się bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu 14 dni, natomiast zgodnie z art. 35 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca; ponadto w UDIP uregulowano krótsze terminy do rozpatrzenia odwołania (art. 16 ust. 1 pkt 1 UDIP), do przekazania przez podmiot zobowiązany skargi do sądu (art. 21 pkt 1 UDIP) oraz do rozpatrzenia skargi przez sąd administracyjny (art. 21 pkt 2 UDIP).

Należy także zauważyć, że tak długie rozpatrywanie sprawy dotyczącej udostępnienia informacji istotnych dla publicznej debaty sprawia, że uzyskanie odpowiedzi 18 lutego 2016 r. może nie mieć innego znaczenia w praktyce niż historycznego np. odnośnie procedury uchwalania „budżetu”.

Należy w końcu zauważyć, że możliwość przedłużenia terminu na podstawie art. 13 ust. 2 UDIP nie dotyczy „rozpatrzenia wniosku”, „załatwienia wniosku”, lub „realizacji wniosku”, ale w tym przepisie *expressis verbis* mowa jest o terminie do „udostępnienia” informacji publicznej. Należy przez to rozumieć przekazanie wnioskodawcy, zgodnie z treścią wniosku, informacji o udostępnienie której się zwrócił.

Wynika z tego, że ustalenie konieczności ograniczenia dostępności określonych informacji publicznych, objętych wnioskiem o udostępnienie informacji publicznej, musi nastąpić w terminie o którym mowa w art. 13 ust. 1 UDIP (bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu 14 dni) i w tym terminie organ obowiązany jest wydać ewentualną decyzję odmawiającą udostępnienia określonych informacji.

Przedłużenie terminu na podstawie art. 13 ust. 2 UDIP może dotyczyć tylko czynności udostępnienia informacji publicznej (np. z powodu obszernego przedmiotu wniosku). Przepis ten nie uprawnia do przedłużenia terminu do wydania decyzji odmawiającej udostępnienia informacji publicznej, bowiem ta czynność powinna nastąpić w ramach 14-dniowego terminu, o którym stanowi art. 13 ust. 1 UDIP. Nie można zatem, na podstawie przepisów UDIP, przedłużyć terminu do wydania decyzji odmawiającej udostępnienia informacji publicznej.

„Załatwienie wniosku”, „realizacja wniosku”, tudzież jego „rozpatrzenie” – te określenia dotyczą sytuacji, w których organ merytorycznie ustosunkowuje się do złożonego wniosku o udostępnienie informacji

⁴ Zob. <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-150795>.

publicznej; czy to poprzez udostępnienie określonej informacji, czy też poprzez wydanie na podstawie art. 16 ust. 1 decyzji administracyjnej, gdy zachodzą ku temu przesłanki. Sformułowaniem takim ustawodawca nie posłużył się w art. 13 ust. 2 UDIP, w którym wyraźnie mowa jest o przypadku, gdy informacja publiczna nie może być „udostępniona” w określonym terminie, w związku z czym podmiot zobowiązany musi powiadomić o terminie, w jakim „udostępni” informację.

Wyraźne stanowienie w art. 13 ust. 2 UDIP przez ustawodawcę o „udostępnieniu” informacji wskazuje, że wydłużenie terminu na podstawie tego przepisu nie może dotyczyć czynności wydania decyzji administracyjnej, bowiem nie mieści się ona w pojęciu „udostępnienia” informacji publicznej, a ewentualnie w pojęciach „załatwienia”, „realizacji” lub „rozpatrzenia” wniosku, którymi jednak ustawodawca się nie posłużył.

W związku z tym nie można uzasadnić przedłużenia terminu do załatwienia wniosku ze względu na to, że „w dalszym ciągu trwa jego analiza pod kątem możliwości udostępnienia żądanych materiałów” – jak wskazała Kancelaria Sejmu RP w jednej z odpowiedzi.

Z tych przyczyn przedmiotowe zawiadomienie jest konieczne i uzasadnione.